

СЕЉАК

ЛИСТ ЗА ПРЕПОРОД СЕЛА

Да би се ослободили друштвених зала и невоља, које нам криваре живот, потребно је да власт у земљи узму људи социјалних циљева, објективне вредности и идеала.

Год 1 — Број 8.
МАЛО ЦРНИЋЕ п. Пожаревац
1. марта 1935 год.

Издаје и сарађује: КЛУБ МЛАДИХ ЉУДИ СА БЕЛА

Власник и уредник: СВЕТОМИР С. МИЛАДИНОВИЋ, земљорад.

ИЗЛАЗИ:
СВАКОГ 1 И 15 У МЕСЕЦУ
ПРЕТПЛАТА:

30 ГОДИНУ 20 ДИН., 30 ПОЛЈА ГОД. 12 ДИН.

НАРОДНИ ПОКРЕТ

Читав покор зала, невоља, пустоши и јада у нама начинило је рђаво управљање овом земљом. А рђаве и неспособне управљаче доводиле су политичке партије, које народ нису упућивале на свесно и умишљено учествовање у јавном политичком животу, него му расириривале неубуздане **страсти**.

Неговане су политичке и партизанске страсти у нама да би нам се замрачили разум и свест. А у отсуству разума ми, народ, доводили смо у наше прве редове и на крмило државе најгоре људе, а заборављали и запостављали људе од вредности и најсветије задатке нације, која је извршила ослобођење и **територијално уједињење, али имала да врши духовно сједињавање**. Такви људи — такви наши челни — упропастили су својим радом и земљу, и народ морално и материјално.

Боље од свију нас то је увидео Блаженопочивши Краљ Александар, који је шестојануарским манифестом изрекао и потписао **смртну пресуду** свима тим злокућницима и свима им редом ударио на чело жиг срама и неспособности за рад у земљи,

И уместо да су избрисани за навек, шта ми видимо данас? Видимо да су баш ти исти осуђеници подизали главе, побацали са себе робијашке и лудачке кошуље и појурили да отму лактовима оне положаје са којих су их Краљ и народ збацили као неспособне и нерадне.

Потрчали су са мислима: мртав је Краљ — заштитник, забораван је и успаван народ. И у тој судудности заборавили су да им на челу стоји неизбрисиви жиг и да је шестојануарска пресуда за њихова недела уклесана у историју, у народно памћење и на народној кожи, која жига и сева као незалечиви руматизам.

Ову њихову трку народ тумачи: као најсрамније непоштовање и изигравање Историјскога дела Краљева и најгнуснији покушај да се народ поново превари и увуче у ново врзино и ђавоље коло И у чуду се пита: сме ли се ово мирно гледати и подносити?

Не.

Са тим и таквим људима и са њиховим партијама, којима они до миле воље могу да издевају и оноземалска имена — **свршено је**. Могу они да употребе сва американска средства за рекламу, свим могућим шароликим хартијама да облепе своју част, способност, снагу радљивости, **народ више не представља гомилу телади пред шареним вратима**.

Народ је на темељу рђавога и горког искуства у раду и додиру са таквим људима из прошлости дошао до јасног убеђења да њему данас треба:

1) Вођство људи, који нису окаљани ни трунком

моралног блата још од рођења, И који су своје духовне и радне способности опробали и доказали на плодном раду и несебичним делима јавне службе у прошлости и садашњости.

2) Избор овога вођства и претставништва да врши народ кроз своје организације организовано селекционишући истакнуте људе свакодневно, тако да кроз године спрема своје челне. Из себе да их рађа и гледа њихово развијање и напредовање, па кад послови државне заједнице затраже да их има спремне.

Само тада, народ верује, да ће бити истински господар земље и ситуације. Тек у тим годинама, народ чека, да осети праву срећу заједничког живота и право благостање. Јер ће се о њему бринути и за њега радити они, које је он за то подизао и који су се родили и расли из његових потреба.

3) У свима пословима здрави разум и душа, а не страсти.

4) Да све што земљи и народу треба произађе из овога.

Народ је свестан да ово не може да да ниједна политичка партија — странка, јер су код њих партијски интереси и кључеви изнад свега.

Код њих курта и мурта морају да се задовоље у првом реду, па држава у другом. А пошто таквих има странка као у ђубришту црва, то државни интереси никад нису дошли на ред.

Ово може да спроведе и да само један Народни Покрет, који ће систематски изграђивати пут ка овојме циљу свима добровољним снагама из честитих и здравих народних слојева.

Тај Велики Народни Покрет родио се давно у разуму и душама хиљадама грађана Југославије. Те живе сочне честице, ти људи, вођени овим великим духом **нашли су се већ, окупили и позвали све и из најудаљенијих крајева, из свих редова, на окуп, на збор**.

Време које долази мора бити њихово јер се Покрет рађа из утробе народне.

Историја нас учи

— Историја је учитељица народа, васпитачица покољења — казано је давно.

Када бисмо се учили и васпитавали радити, живети и управљати на примерима из историје, онда би нам другчије било, јер би нам карактери постајали чврстији и одређенији, а решења смишљена и одлучна.

Узмимо само један пример: податак о ослобођењу Црне Горе од Турака.

У Црној Гори Турци никако нису могли да успоставе

своју власт после њенога пада, јер је насељена храбрим и ратоборним племенима, кадрим на све кад је у питању слобода и част, а уз то и веома планинска и брдовита. Чињени су покушаји постављањем повереника Скадарских паша, али залуду. Црногорци су то таманили, тако да је међу Турцима овладао страх заћи у кршчеве брђана без веће оружане силе а камо ли пребивати у њима.

Нашавши се у тој невољи мудри Скадарски паша довије се. Сети се мудрости: „Завади па владај“. И онда стане поклонима, новцем, обећањима придобијати изроде црногорске и турчити их, а за тим учити и наговарати како да унесу раздор међу јуначка племена Бачено семе мржње и неслоге брзо је ницало. Племена се завадише, изделише, крвно омрзнуше, да дуго, дуго година није могло да се среди унутрашње стање нити поведе озбиљна заједничка борба за ослобођење од Турака.

Доласком Данила Петровића за владику почиње буђење свести о потреби стварања слоге и сложене братске заједнице црногорских племена. Владика Данило неуморно призива племенске старешине на измирење и договоре. На једном таквом састанку утврде да им прва брига буде: измирење и уједињење за борбу противу непријатеља. Тада је **изнађено да је завађености узрок измеђарска служба потурица и плаћеника и да не вреде никакве мере док се прво земља не очисти тих изрода, јер ће они увек наћи сретстава и снаге да омету сваки сложен рад и почетак.** Зато реше да такве позову да се одрекну службе потуричке, да прекину везу са Турцима и врате се у крило свога народа. А када ови не пристадоше, јер им милија беше служба шићарцијска, онда је **дошло оно право и једино решење, без кога се није могло и не може замислити никакво истинско напредовање и процват слободе и рада:** чистити губу црноторине.

На Бадњи дан 1709 год. прави црногорски синови изврше покољ упорних потурица и гадних турских слугерања.

Када је земља до здравнице очишћена од гада и корова народног Црногорска племена су се вратила у загрљај братства, извојевала своје ослобођење и утрла стазу за Велико Уједињење 1918 год.

Тако је наша историја забележила за наук покољењима која долазе.

Упамтимо

Селјак мора да верује: да је способан за живот.

Да је убеђен: да је довољно јак појединачно, а у већем друштву не победно пред многим препреком у животу, које му стоје на путу његовог напредовања и његовог ослобођења од сваког јарма што смета узрасту и развоју.

Селјак мора да обожава РАД, јер је рад „средиште сваког морала“.

„У природи: кад сазре плод се бере“.

„У историји: људи стварају догађаје постављајући себи циљеве и трудећи се да се остваре“.

Сазрело је кад је одлучено.

Учимо се, трудимо се, отимајмо се, да би нас било што мање неупотребљивих људи у друштву, у држави.

Не чинити никад ништа ружно ни преступно у животу, значи ићи ка савршенству човека. А само овако изграђени људи створиће од земље, земаљског живота рај.

Радом се све постиже.

Преплаћујте се на лист »С Е Љ А К«

РАД

Нема нашој земљи спаса без рада, великог, постојаног и поштеног.

Под владом нерада, корупције и насиља она срља у пропаст.

Доста је било јуначења на бојном пољу, закрвављених погледа у препирци и љутих фраза у политици.

Данас треба да наступе јунаци рада, прегатоци стварања у пољопривреди, у индустрији, у науци, у просвети.

На послу ћемо видети најбоље ко шта вреди: ту нема обмане, лажни, демагогије. На послу ћемо се најлакше измирити. Јер људи, који раде, немају кад да се свађају.

Рад је највећа дисциплина. А дисциплина је потребна нашем народу, који не мари за ред, јер није довољно радио.

Рад је најбоља храброст савременог човека, јер се свагда не огледа данас на бојном пољу и на говорници, већ на њиви, у радионици, у соби за рад.

Рад је највиша радост и најплеменитије средство личне среће. А свако има право и дужност да буде срећан.

Зајмо је за нас Рад мерило свих вредности.

Др. Д. Ј

Прогледајмо

Изазивањем рата са Абисинијом Италија је целом свету — па и нама — показала да њена „пренасељеност“ живља тражи одушке, одлив. Да јој је неопходно потребан рат: да изроди свој живаљ на нове, туђе територије, или, гурајући га у рат, да га потамани, прореди.

Данас је пошла у Африку, а сутра, сваког часа, гоњена тим разлозима она ће загазити и Наш плави Јадран и кидисати својим чопорима на наше обале, на нашу драгу Далмацију, за коју су најбољи синови овога народа трунули у тамницама, вешани и гинули у крвавим ратовима, пуњећи својим мученичким телима Плаву Гробницу да би била нама аманет а *шубину* претња.

Чувајмо наше море. Бранимо наш Плави Јадран, те све те обале наше родне груде. Али, сад, још одмах, увек.

Један је најбољи начин: везујмо се за брајску, словенску Русију. Пружимо јој руку, јер тај народ исти је онај братски народ, који је са нама у прошлости делио зло и добро и иза кога смо се у најтежим данима нашег стварања свакад сигурно и најсигурније заклањали.

Тамо је само други ред ствари, можда спасоносан за милионе робова, који су аргатовали за некадање раскалашно племство.

Не бојмо се тога поретка. Он је безутицајан за нас, на наше прилике, на нашу земљу у којој је давно укинута племство а природна блага праведно подељена. Пружимо руке, загрлимо се.

Будућност неизбежно припада уједињеном Словенству. Садашњост нам заповеда да се припремамо тој будућности.

„Пријатељство“ југозападног суседа учи нас да се пожуримо, да не оклевамо. *Јер упамтимо:* поред братства веза са Русијом била би за наше обале највећа одбранбена заштита и најснажнија полуга замаха трговачкој делатности.

Јер Наш Плави Јадран најшира су и најбоља трговачка врата братске богате Словенске Русије. Та врата би бранило једанајест милиона бајонета.

Поплаве

Свака, ма и најмања река у нашој аграрној земљи има своју худ коју до миле воље искаљује. Најобичнија киша им да повода, а о већим невременима да се и не говори. Народ, који много пута у години заделече над њивом, коју му худљиве реке униште, или пред кућом коју му оне подлокавају, почео је да верује у њих као у неку немилостивост. Још мало

пored живих стручњака, да реке прогласи злим боговима и да почне да им приноси жртве и молбене.

Поплаве су почеле. Народ стрепи и дршће. И док наши стручњаци и учени људи муче мозгове око израде планова за ублажење незапослености на основу Енглеских, Француских и Американских пројеката, ми ћемо обавестити нашу браћу аграрце — земљораднике: да река несме у уређеној земљи да има своје људи; да су људи укrotили читава мора, па чак и исушили мора и да и ми то можемо са нашим потоцима, барама и свим рекама.

Ето, на пример, у место сваког другог плана и мозгања, испланирајмо да регулишемо реке и јаруге које сваке године, држе ван искоришћавања хиљаде и хиљаде хектара најбоље земље, и уништавају хиљаде и хиљаде хектара засејане најплодније земље.

Уложимо ову милијарду динара, што се сад спрема, па ћемо добити огромне, површине плодне и богате земље на којима колонизирајмо незапослене и породице без имања и средстава.

Овим путем добићемо:

- 1) пораст плодних површина
 - 2) обезбеђење старих, угрожених
 - 3) запосљавање незапослених
 - 4) насељавањем сиротиње на новим површинама активирати за увек овај ред људи, који ће се моћи бринути за своје одржање, исхрану и још хигијенским и планским уређењем насеља служити за углед околини
 - 5) повећати државне приходе и од ових домаћинстава.
- Овим би нестало парлога, утрина, мочвари, а и сиротиње. А и поплава и сујеверја и зараза од њих.

Свет. С. Миладиновић

ОМЛАДИНА ЗА ОТАЏБИНУ.

Отаџбино, мајко наша мила,
Ти имадеш соколова крила —
Омладина снага твоја нова,
Млади синци твојих старих соколова.

Срећа слоге на тебе се смеје,
А моћ твоје велике идеје
Нека своје снажне шири груди,
Омладина тебе отаџбино љуби.

Омладина, нова снажна рука,
Ти се не бој више патње, мука.
Само твоја можеш ширит крила,
Као оно са планине вила.

Отаџбино, најмилији роде,
Без теб' нема ни труна слободе,
Сунце слоге нек' ти вечно сија,
Ти си нама од свег најмилија.

У теб' синак нек се увек роди,
Што ће тебе честиту да води.
Олујине теб' нема да грозе.
Бог нек живи синке прослављене лозе.

Слава оним што су славно пали,
Све своје па и животе су дали
За те, дична Отаџбино моја,
Тебе љуби омладина твоја.

Ландол.

Бора Ђ. Гачић,
сељак — омладинац

Узгубљени стид и срам

У Пожаревцу већ осам година стоје спуштене гвоздене завесе на једној згради и крију од очију света: рафове, које су испразнили лопови и хрпу књига и докумената, који ће у своје време причати: о једном баснословном богатству, о једној великој лаковерности народа округа пожаревачког, о нечувеној и невиђеној покварености неколицине људи, и о томе како прљави, разбојнички прсти и подвизи једног рахитичара нису искусили заслужену народну казну, већ превучени рукавицама добили палицу народне части и достојанства.

Та опустела зграда била је некад народна кошница у коју је вредни народ као пчелица уносио богатство својих стрена и понос својих домова. И када је у њу унео све што је имао и изашао пред њено лице да јој се диви и да је се задовољно нагледа, гвоздене завесе затвориле су за навек улаз, а отворила се тајна разбојничка врата на супротној страни да на ветру људске покварености не виђене од како је света и века, развеју муку, зној, веру и наду народа.

Пред запрепашћени свет изашао је један мали, бедни човек — кога је Бог обележио људима за опомену — слегло раменима, грчио врат, пренемагао се и прао руке... И отишао остављајући за собом ружан и прљави траг.

Равно после осам година вратио се исти тај у овај град, међу овај народ у аутомобилу, примљеном за репарације а не прокњиженом нигде, у друштву свога ортака, са којим се кад је требало пред народом грдио, црвао, а и љубио у уста, који му је као претставник надз. власти прикривао милионску крађу, други пут га за то оптуживао и на крају извињавао се да је луд.

Изашли су из непрокњиженог аутомобила и стали пред народ са осмесима „љубави“ и „доброте“.

Народ је закликтао од радости, јер неким мађијским чудом народу се учинило да је аутомобил нун, препун бонова ратне штете, које је некад ветар истргао из његових шака и разнео незнано; да је ауто претоварен шиваћим машинама, плуговима, тријерима за тријерске станице, књигама за књижнице, касицама са нараслом сиротињском штедњом, које су некад залутали вагони наших неорганизованих железница одвукли и затурили...

У том дивном привиђењу народ је урнебесно клицао и тапшао рукама...

Они су приступили народу ближе и предложили му: да их прими за посланике.

Јој, земљо! Леле народе! Куку правдо земаљска!

Радосл. Св. Павловић

Ј. Н. С.

— Један најружнији (народни) сан —

Боже, Боже, велики си. Вала ти. У тебе се сви уздамо. Ти си својим стедствима свакоме отворио очи, свакога пробудио кад треба, свакога одбранио кад треба, свакога одбранио у добар час. Свакоме злу дао кратка века, Свакој лагарији дао кратке и кржљаве ноге и свакој „великој“ глави и слави начинио плитко дно.

Још си учинио да нико у сну нити умре, нити се роди, ни постаде велики и славан, ни остаде нагрђен и наружен.

Вала ти опет. И опет.

Пробудисмо се из Једног Наказног Сна. И потврди се ова народна: — Сан је лажа, а Бог је истина. —

Јурише нас, Насртаху, Силу употребљаваху да се уписујемо у Ј. Н. С.

Једнима Наглавише Самар, Једне Насадише на Седло, Јунацима Навалише Стене; Јадницима Набацаше Стрви; Јо-

гунцима Ноге Саломеше. Једар Народ Сатераше у тор као крдо оваца или говеди. Изгледало је да ће се Једва Народ Спасити. Ал' пуче мехур на облаку. И док се не надува други народ ће одахнути и поодморен чекати камцију да га исели у други тор.

— Ја Неваљалог Сна. —

Песма сељаку.

Ој, сељаче, мучениче
Кој од земље хлеба ствараш,
Свако живо биће храниш
И држави одговараш,
За тебе се нико неће
Да побрине ни најмање
Чим те виде шире вреће
И спремају да те гање,
Ти си сваком хлеба дао
А теби се слабо враћа.
Потраје ли вако дуже
Ил' ћеш спремит себи уже,
Ил' остати и без гаћа
Тако с труде твоја браћа,
Чиј је живот мрсна даћа.

Ти си другом своје дао,
Од рада си на нос пао.
Ко је стига још те драо
При растанку и покрао.
А сад такав горе седи,
А теби се срце леди
Што те браца „мило“ гледи.
А он слази, па т прилази,
Да т дарује, да те мази...
Теби жмарац с леђа слази
Па полако лази, лази
Док грозница придлази...
Ал' он много није хтео:
Само да те тапне, рекне
Да ћеш полић добит цео
Петог маја када добош јекне
Када мандат он треба да стекне.
А ја мислим да си доста пијо;
Главом доста дувара разбијо
И грбачом ђуприје градио
И рукама кестење вадио.
Земан дође да покажеш свести
Да прекратиш све ове обести.
Да загрмиш као гром из неба
И да викнеш: коме треба леба
Мора ценит што рекне колеба.

Живко Т. Златковић
земљорадник

У Египту - Мисиру

Основана је Пољопривредна кредитна банка. Ова установа има двојаку дужност: с једне стране да даје ситним произвођачима т. звани „радне зајмове“ т. ј. предујмове у новцу, који им је потребан за време пољских радова, а уједно им даје на вересију првокласно семење, вештачко ђубре, алатке и др.

С друге стране Пољопривредна кредитна банка даје т. зв. „тржишне зајмове“. Наиме, услед сиромаштва, и притиска поверилаца мали поседници приморани су да своје производе баци на тржишта одмах по свршетку жетве изазивајући тиме моменталну и пролазну засићеност. То добро долази финансијски јаким извозницима, који на овај начин јефтино откупе целу жетву, сместе у своје магацине и мирно чекају реакцију цена, скок, који некад наступи већ после 2—3 месеца и пружи им најзгоднији моменат за проћу уз подвостручавање уложеног новца.

Да би се то избегло Пољопривредна банка, која има по целој земљи своје филијале и магацине, прима све пољо-

привредне производе по једној утврђеној цени у залог. Произвођач заложи своју робу, добије извесну суму на ту залог да би свршавао најнужније послове, а сачекао најбољу цену за ту своју робу.

Када произвођач нађе за погодно и потребно продаје другоме своју заложену робу, скида залог враћајући узету суму и накнадивши банчине утврђене трошкове. Вишак је његов.

Како на сличном принципу почива и рад наших произвођачких задруга, то би сви земљорадници - произвођачи требали свим силама да их помажу чланством и новчаним сретствима, како би ојачане служиле потребама њиховим. Задруге са slabим сопственим средствима промашују циљ.

ДРЖАВНИ ПРИХОДИ

У бр. 4/35 г. „Привредног прегледа“ изишла је таблица државних прихода по завршном рачуну за 1933/34. годину. Како тај лист не допире до руку земљорадника, прештампавамо тај део у жељи да многи сазнаду како се крећу и како добијају приходи наше државе, што је право и дужност сваког грађанина.

Непосредни порези:

Предвиђено динара: . . . 2.280 милиона
Наплаћено у 1933/34 год.: 2.104 „

Земљарина:

Предвиђено динара: . . . 456 милиона
Наплаћено „ . . . 498 „

Кућарина:

Предвиђено порезе на приход од згр. 300 милиона
Наплаћено „ . . . 297 „

Течевина:

Предвиђено динара: 320 милиона
Наплаћено „ . . . 258 „

Порез на ренте:

Предвиђено динара 60 милиона
Наплаћено „ . . . 62,6 „

Друштвени порез:

Предвиђено динара 200 милиона
Наплаћено „ . . . 122,8 „

Службенички порез:

Предвиђено динара 255 милиона
Наплаћено „ . . . 245 „

Порез на нежењене:

Предвиђено динара 2 — милиона
Наплаћено „ . . . 1,907 „

Порез на приход од камата:

Предвиђено динара 24 — милиона
Наплаћено „ . . . 37,9 „

Порез на пословни промет:

Предвиђено динара 80 милиона
Наплаћено „ . . . 98,6 „

Посредни порез:

Предвиђено динара 2.555 милиона
Наплаћено „ . . . 2.302 „

Трошарина:

Предвиђено динара 800 милиона
Наплаћено „ . . . 773,1 „

Таксе:

Предвиђено динара 1.105 милиона
Наплаћено „ . . . 893 „

Царина:

Предвиђено динара 650 милиона
Наплаћено „ . . . 635,3 „

Ванредни порези:

Предвиђено динара 80 милиона
Наплаћено „ . . . 93,6 „

Ландол — Смедерво

Ј. П. Ј.